

Mutlu etmedi bizleri 2017 ve işte şimdi geride kaldı. Yeni bir yıla büyük umutlar ve beklentilerle girdik. Dilerim, hepimiz gönlündekine kavuşsun. En önemlisi dünya da, ülkemiz de çocuklarımız için yaşanabilir olsun –çünkü hepimizin kaygısı o ki, çok uzaklaşmaya başladık dünya barışından.

Geçen aylarda, bilen bilir, bir denetleme konusu patlak verdi: Çocuk kitapları denetlenmeli dendi, kampanya bile başlatıldı, uzmanlar denetlesin çocuk kitaplarını mutlaka dendi. Bu tartışmaya neden olansa, çocuk kitabı olarak fütursuzca yayımlanmış ve içinde kafa kesmelerin de bulunduğu, şiddetin gırla gittiği bir masaldı. Tepki, başlangıçta çok haklıydı tabii, böylesine şiddetli bir şiddetin çocuk kitabında işi ne! Çocuk edebiyatı yayıncısı olmayan yayıncı besbelli bilememiş,

“masalların çocuklar için olduğu” yanılışıyla (Masallarla uyutmak isteriz ya çocukları!), etkili okuma da yapmadan çocuk raflarına çıkarıvermiş, bu neredeyse kan damlayan kitabı!

Uzmanlık alanlarında çocuk ve genç psikiyatrisi de bulunan deneyimli profesör Yankı Yazgan bu konuyla ilgili kapsamlı yazısına şöyle başlamış: “Anne-babanın çocuğuna ilişkin temel duygusu kaygı ve korkudur. Çocuğuna istemeden bir zarar vermek ya da zarar verecek bir şeyi engelleyememek ihtimali bir düşünce olarak bile tahammülü zor duygular yaratır. Çocuğumuzu olası tehlikelerden korumak için, canımızı vermek dahil yapmayacağımız yoktur.” (“Nerede bu uzmanlar?” başlıklı bu yazının tamamına, yankiyazgan.com adresinden ulaşabilirsiniz.)

Eh, hepimiz de küçükleri korumakta aslan kesildiğimiz için (Keşke küçüklerin yaşadığı her ortam için böyle duyarlı olabilsek!)

Yeni yılın adı, yazana, düşünene özgürlük olsun!

kampanya aldı başını gitti; yasaklamaya pek meraklı olan, denetlenmedikçe doğruyu bulamayanlar, çocuk kitapları –ve tabii bu arada çocuk edebiyatı da– denetlensin diye seslerini yükselttiler. Dedim ya, amaç güzeldi ama kapsamlı düşünceden yoksundu.

Yankı Yazgan yazısının girişinde vurgulamış: “Çocuklarımıza kitap alırken uzmanların denetimine değil fikirlerine ihtiyaç duyarız.” Doğrunun doğrusu. Efendim, “denetleme”yi kimler, hangi bilgiyle yapacak? Çocuk kitabı yayımlama bilgisi olmayan bir yayınevinin kötü hatasını eleştirmek yerine, uzmanlık gerektiren bir alana “denetçi konsun” ne demek? Kampanyacılar işi psikoloğa bağladılar, edebiyatla yakın uzak ilgisi olmayan bir meslek alanını işaret ederek, çocuklarımızın ruh sağlığı için sözde çok isabetli bir hedef belirlediler.

Biz, edebiyat yayıncıları da dilimiz döndüğünce anlatmaya çalıştık: Denetleme, yazarın çocuk kitabını yazabilme özgürlüğüne muazzam bir engel çıkarır. Yazarın elini kolunu bağlar, kanatlarını koparır. Üstelik, denetleme mekanizması fena halde siyasettir, yani bugünkü politik ortamın denetçisiyle, yarınki fark edecektir. Sağduyulu pek çok yazar ve yayıncı, ayrıca Türkiye Yayıncılar Birliği, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği (ÇGYD) ve hatta kimi psikologlar da yazdı.

Yankı Yazgan’ın şu ifadesi ortak ses oldu denebilir: “Çocuğaya neyin uygun olacağına sonuçta kendimiz karar veririz.”

Yani, ebeveyn kendi sorumluluğunu ne devlete ne “uzmana” yükleyemez, yüklememelidir. Çocuğunun okuduğu kitapları paşa paşa okumalı, incelemeli, kendisi kendi hayat felsefesine göre karar vermelidir. Buradaki sorumluluğumuzdan kaçış yok.

Okullardaki müfredat kitaplarında çocuklarımıza neler neler okutuluyor, ey imzacılar! Zorunlu okumalar yapılan bu kitapları inceleyip, değerlerimize, edebiyat zevkimize, çağdaşlığa uygun mudurlar görseniz ve kıymetli hassasiyetinizi onlar için özellikle gösterseniz, çok büyük destek alırsınız kanımca.

Dehşet yaratan masal kitabını “Resmen cinayetler serisi!” diye tanımlayan Ayşe Arman’dan, kampanyanın kullandığı ifadeleri de eleştiren Blogcuanne’ye, pek çok yazar köşesinde konuyu irdeledi, gazeteler görüşlerle haberler hazırladılar. İnternet ortamında hepsine ulaşmak mümkün.

Ben burada size sadece şunu hatırlatmak istiyorum: Yazarların illa ki özgürce uçuşması gerek ki, çoluk çocuk okumalara doyamadığımız kitaplara kavuşabilelim. Yazarların çocuk ve gençlik kitabı yazmak için kendilerini geliştirdiğini, geçmişin irkiltici öğeler içerebilen masallarının benzerlerini yazmak için değil, dünyayı yaşanır kılmak için özgün metinler yarattıklarını, çocuk edebiyatı alanına büyük emek verdiklerini unutmayalım.

Bırakalım yazarlar, çizerler uçuşsunlar ki, biz de mesela şu kitapları okuyabilelim: Marco

Viale’nin *Mavi Kurtlar Kenti* (çev. Nilüfer Uğur Dalay, Çınar Yay.), Rocio Bonilla’nın *Dünyanın En Yüksek Kitap Dağı* (çev. Halil Türkden, Güneş Kitaplığı), Sevim Ak’ın *Melo* (res. Gözde Bitir Tufan, Can Çocuk) ve Leyla Ruhan Okyay’ın *Bulut Delisi* (res. Merve Atılğan, Güneş Kitaplığı). Haydi, yeni yılın adı özgürlük olsun, yazana, çizene, düşünene özgürlük!

